

IZHAJA VSAKO
NEDELJO.

Naročnina:
za celo leto D. 40,
za pol leta D. 20,
za četrt leta D. 10
V-Ameriko Dol. 3.

Inserati po tarifi.

KMEČKA MOČ

UREDNIŠTVO
in upravnishve v
MURSKI SOBOTI,
Slovenska ulica 251

Rokopisi se ne
vračajo, ne franki-
rana pisma se ne
sprejemajo.

LETO I.

Gospodarski, narodni in kulturni tednik.

ŠTEV. 9.

Volilcom.

Dnes, v nedeljo so volitve. Od 7. vure zajtra pa do 6. vure zvečer je dana mogočnost vsakšemu punoletnomu državljanu, da lahko izvrši tisto pravico, za štero se je stoletje borilo ljudstvo: pravico, da si ljudstvo samo žvoli poslanca, to je človeke, šteroga pošlje v parlament, v narodno skupščino. Vsakših 40 jezer ljudi pošlje ednoga zastopnika dna skupno spravišče v glavni varoš naše domovine v Beograd, da vsi skupaj, iz cele domovine 313 poslancov, sklepajo zakone, po šterih se vlada i ravna v našoj domovini.

Vsakši zato lahko vidi, ka so volitve. Volitve so pravica vsakšega punoletnega državlana, da s svojim glasom, pri nas s kruglicov pove: te človek bo šo v parlament zastopat narod, toga človeka pošlemo na spravišče, kde se delajo zakoni, kde se ravna z domovinov i ljudstvom; te človek bo tam gučao za nas, bo notri glaso naše potrebe i naše želje, te človek bo naš zastopnik na tom spravišči, na njega se obrnemo v vseh naših potrebah i nevolah i on bo nam pomagao.

Kak je to pravica vsakšega punoletnega državlana, da lahko da svoj glas tak, da nišče ne ve, na šteroga je dao, tak je tudi to dužnost vsakoga državlana. Neštérni so zamerili „Kmečkoj moči“ ar ona lekaj piše proti tomi, da bi ljudje šli volit. To je ne istina. Mi smo nikdar ne pisali

toga. Pač pa smo pisali, da je telko volitev nepotrebnih, ar se s tem samo trošijo i razsipavlejo penezi. Ali če so volitve že tū, je dužnost vsakšega volilca, da ide na volišče i vrže kruglico v edno škrinjico svojo kruglico. S tem, da što nejde volit, je dostakrat sam kriv, da se nam slabo godi. *Kakši poslanci so v parlamentu, tak se ravna v domovini, tak se nam godi.* Či pridejo ykūp pošteni, razumni, pametni, delavni ljudje, bodo pošteno, pametno i dobro vodili državo: vsem se nam bo dobro godilo. Če pa mi s svojimi kruglicami pošljemo v Beograd nepoštene ljudi, šterim je glavni cio vleči lepo plačo i nikaj ne delati, potem se ne smemo čuditi, če se nam tak slabo godi.

Naš nasvet, naš tanač zato je: vsi šteri mate pravico, ite na volitve, vržite kruglice v edno kišto. Pitanje pa je v štero. Tu Vam pa — žal — nemremo nikaj več povedati. Mi smo ne strankarje. Vsakša kišta je od edne stranke, v vsakšoj kišti je skrit eden človek, šteri bo šo namesto nas v Beograd, če je dobo zadosta kruglic. V štero kišto vržete kruglico, to je popunoma Vaše delo. Mi Vam pravimo samo sledeče: Bog nam je dao vūha, da čujemo, ka što guči, Bog nam je dao oči, da vidimo, ka što dela, Bog nam pa je dao tudi pamet, da presodimo! kakši je što, če je pošteni, pameten i dober. Zato, ar mamopamet, mamomožgane, ne bomo dali dosta na to, ka je što gučao ali guči i oblūbla, nego

damo kruglice v tisto kišto, v šteroj sedi človek, šteri je pošteni i dober, de rasan tak delao, kak je potrebno, da bo se nam dobro godilo.

Vsi pa, šteri sedijo v kištah ne bodo zvoljeni, pač pa bode zvoljeni eden, ali dva ali trije. Tej bodo šli v Beograd, da nas zastopajo. Dobro si jih zapomnimo što so, na nje se potem obrnimo i če ne bo pod njūvim vodstvom dobro, pridejo opet volitve i te se razmi, da ne smemo več njim dati svoje kruglice.

Dajmo deco v šole!

Prekmurje je preveč oblūdeno. Ljudi je dosta, a zemlje za telko ljudi premalo. Vsi že vidimo, da s toga nemre priti nikaj dobroga. Pri nas lahko povemo, nega več vekšega, jako bogatoga kmeta, ar si deca verstvo starjšov med sebov delijo i tak se vekše verstvo vsikdar deli, da je že tretje koleno siromaštvo. Tak se nam obeče v kratkom časi velko siromaštvo i ž njimi pa nesreče i tudi lakota. Drugi vzrok siromaštva naših ljudi pa je poleg verstev tudi to, da se naš človek ne da zdoma. Vsakši bi bio samo rad doma i če bo doma samo mantrajo brez dela i gladūvao brez jela. Redki so od nas, šteri bi bili kde kakši delavci, redki so obrtniki (meštri), malo ljudi se škola. Naša deca se navadno po dovršenoj ljudskoj školi ne dajo nikam. Če je pri družini desetero dece pa bodo tudi vsi doma. Istina je da je kmetski stan naj-

lepši, najprijetnejše i najveselejše delo je na polji. Ali, če nas domača gruda nemre vse preživeti, si moremo iskati v drugom stani življenje.

Pri nas je ešče premalo meštrov. Dosta več naše dece bi se ešče lehkovičilo kakše meštrije. So potli druge službe za razne delavce, kde si človek lepo lahko zasluži. Sveda ne v ednom meseci, te pa domov! Premalo naše dece se škola. Tu je malo na boljšem zdaj, da je v Soboti gimnazija. Ne pridemo pa dosta na boljše, če ne bo višjih razredov. So pa druge šole, kama lahko damo svojo deco i joj tak prskrbimo bodočnost.

Pri toj priliki bi jaz rad našteo razne vojaške šole. Kde je človek za celo življenje jako dobro peskrbljeni. Te vojaške šole so sledeče: Razne podoficirske šole (za pešadijo, artiljerijo, mornarico) So potem vojne šole za bolničare, za vojne muzičare i druge. Lepa služba je tudi žandarmerijska. Te šole majo to prednost, da so brezplačne, trpijo kratko časa, da lahko dečko v ranoj mladosti dobi lepo službo. I zdaj pa pomislimo: je što iz Prekmurja v kakšoj vojaškoj službi? Mogoče bi vse našteji na prste dveh rok. Istina je, da večina naših ljudi za to ne ve, zato bomo pa mi z našimi novinami posvetili malo okoli i našim ljudem odprli pogled v svet.

(Što bi rad dav svojega sina v kakšo vojaško šolo se lahko obrne na naše uredništvo, kde dobi potrebne tanače.)

PO DOMOVINI

Razširjenje osnovnih šol v Prekmurju. Tekom šolskih počitnic je bilo v Prekmurju razširjenih večje število šol; otvorili so se nori razredi. Vsakemu pametnemu človeku je jasno, da je to za Prekmurje velika pridobitev. Vsi, ki si želimo kulturno povzdigo Prekmurja, smo te pri-

doblitve veseli. Kdor se le količkaj razume na šolstvo, ve, da se vedno lažje doseže večji uspeh pri pouku, ako ima učitelj v razredu le eden razred, kakor pa če ima v razredu 100 otrok iz vseh osem šolskih let. Naše šole so bile pod bivšim madžarskim režimom le enorazrednice, zato pa smo beležili minimalen uspeh ljudske šole. Sedaj skoro ni več v Prekmurju enorazrednice in ravno to nam priča, da naša država polaga veliko važnost na pouk in vzgojo širokih plasti svojega naroda. Mi tu moramo razširitev naših šol le pozdraviti. Povedati pa moremo žalostno resnico, da se najdejo pri nas ljudje in to v vodilnih, ki jim razširjenje šol ni po volji in so delali proti razširjenju! Zdi se nam le resnično, da bi gotovi ljudje še vedno radi videli in „vodili“ neuko maso in so radi tega najhujši nasprotniki vsakega kulturnega napredka.

Pretekli teden je pa obiskao naše občine, štere majo urbarijalna posestva (pašnike) g. komisar za agrarne operacije. Urbarijalni pašnjeki so tudi pereča zadeva nešternih naših občin zato bi bilo želeti, da merodajni činitelje konči že ednok vredijo to zadevo.

Ministrstvo za notranje posle je dovolilo, da se smeja k nam uvažati madžarskiva poučniva lista „Magyar lányok“ i „Az én ujságom“. Obednom pa je prepovedalo list „Uj idők“, ar piše proti našoj državi.

Lipovci. Žalostna novica se je zgodila pri nas. Drugoga te mesec, zajtra zaran se je obeso Ivan Škrjot, posestnik v Lipovcih. Kda so ga najšli je že mrtev bio. Nesrečen človek je zapušto ženo i edno hčerko. Ka ga je gnalo v takšo smrt, nam neje znano.

Naše letalo, štero se je vračalo iz Švicarske prek Alp, je zadelo v skalo i se razbilo. Na drugi den so najšli na kraji nesreče oba našiva junaškiva le-

talca. Eden je ves razmesarjeni, napol živ, drugi je pa mrtev.

V Ljubljani se je cela družina zastupila z gobami. Mati i hčer sta od zastupljenja vmrli, drugi pa ešče izda trpijo.

Ne pogubimo se! Jako si pomislimo prle kak kruglico z rok spustimo. Pitajmo se, ali so nam že kaj spravili? Ali nam zdaj kaj spravijo? Postojmo i mislimo — — —, če so vredni naših kruglic. — Gimnazijo so nam ravno tej zaprli. — Naj njim damo kruglice? — Strupa (čemera) so nam ne šteli i nam neščejo dati, ka bi miši zapravili — — — Kruglice bi meli? Silja za seme i za krüh so nam ne dali — — — Naj njim samo votume damo — — —? Njim službo, sebi porcijo — — —. Sami si bomo krivi. — Ne pogubimo se — — —!

Lepa starost. 25. avgusta so pripelali v Mursko Sobočko bolnico 103 leta staroga posestnika Vinko Jožefa iz Rogaševca. Imenovani je 4. septembra zdrav zapušto bolnišnico.

Okrado ga je za 4000 Din. Dne 29. avgusta letos je bio okradeni v gostilni pri Mertüki v Lipovcih trgovec Štefan Koren iz Renkovec. Karol Heinrich iz Čepinec je bio tak bistroglave uzmovič. Bio je nekje na deli, zaslužio pa je ne nikaj, nego so ga raztrganoga šupirali domov. Tak je prišeo srečno do Lipovec, kde je s svojimi dugimi prsti tak hitro zaslužio tak velko šumo. Včas si je kupo v Soboti novo obleko, klobuk, čevlje i spodnjo obleko i se odpeljao proti domi. Ali orožniki so ga že drugi den aretirali i zdaj preišljuje svojo srečo v vozi sodišča v Soboti.

Nesreča pri pokrivanju. Bedak Lovrenc, 26. let star posestnik v Boreči je 2 septembra slamov pokrivo streho. Na nekši način se je poškallo i dol spadno i si je potro levo ključno kost. Nesrečnoga so zraven pripeljali v javno bolnico v Mursko Sobotu.

Nesrečen slučaj. Glažar Karel, 19 let star mizarski pomočnik pri Rudolphi Šafrani v Murski Soboti je delao pri strugalnem stroju, šteri njemu je 7. septembra odrezao tri prste na desni i dva prsta na levi roki. Mladoga pomočnika so zraven spravili v bolnišnico, gde so njemu dali prvo pomoč.

Ka se je včiniło za otvoritev petoga i sedmoga razreda gimnazije v Murski Soboti?

Je že oblast včiniła potrebne stopaje, da se že ednok miši pokončajo?

Nedelica. Graditev nove okrajne ceste. Že dolgo let smo čakali, da bi se nam ednok zgradila ta nova okrajna cesta, štera bi služila prometi za našo okolico. — Imeli smo tudi volitve za oblastno skupščino, štere so stale dosta stroškov, ter zvolili smo poslance, šteri naj bi nam pomagali i predlagali naše potrebe, prošnje in želje za vse enako. Ali smo se ne prevarali? So zares prisiljeni naši agrarci, mali kmeti darovati svoje najboljše zemljišče za zgradbo ceste, drugim bogatim občinam, ali od koristi na prometu pa so izključeni? Ali nebi naša dosedanja občinska cesta bila sposobna za novo okrajno cesto, iz štere bi imeli vsi enako korist do prometa? Vse to bi se lahko doseglo, če bi g. g. oblastni poslanci šтели. Vsaki svetnik proti sebi prste Občan.

drži. (Opomba uredništva: na željo pisca priobčimo ta dopis kot privatno njegovo mišljenje, ki je morda istovetno z mišljenjem ostalih občanarjev; sicer pa brez nadaljnjega komentarja, ker je zadeva preveč lokalna.)

Beltinci. Našo občino so zdaj že tri noči zandrūgim obiskali tovae. Vsoboto noč so pri Vučkovom Matjaši vōzrezali križe, vdarili notri i odnesli zabio. — V nedeljo noč so spokrali kokoši pri Baša Jožefi, pri Matjašec Andraši pa fulane rece. — To njim šče itak neje bilo zadosta,

zato so v pondelek noč iskali srečo na našem farofi. Na nekši način so prišli v župnijsko pisarno i tam so vse knjige ta razmetali po hiši, ge so najbrš peneze iskali. Če so kaj najšli nam šče neje znano, ar častit. gosp. župnika ne bilo doma. Kda že pridejo tisti časi, ka bomo lahko mirno spali, ka nas ne bodo po noči nadlegūvali uzmoviči? Naši žandarje bi mogli malo bole zasledūvati sumljive osebe, štere se brez opravkov klatijo po noči po naših vulicah. Beltinčar.

Odranci. Gospod urednik! Večkrat sem si že mislo naročiti Vaše novine „Kmečko moč“, ali ne sam vūpao, ar sam resam mislo, ka so demokratske, brezvōrske, kak so nam to dobro poznani gospodje predgali. Dnes pa sam se prepričao, ka je to vse edna navadna laž. To se nam večim najbole dopadne, ka Vi nikoga ne šinfate, či Vas glij drugi tak grdo napadajo. Samo po toj poti naprej! Meni pa zdaj za prvo priliko pošlite 5. številko „Kmečke moči“, da je razdelim našim domačim. Fr.

Iz lepoglavske kaznilnice je pobegnolo 7 Arnautov, šteri so bili obsojeni vsi prek 10 let ječe. Najbrž so skočili na Madžarsko.

Dosta je umobolnih ljudi. Kak pišejo novine je v Studenci i tūdi v drugih umobolnicah tolko bolnikov, da se več niti eden bolnik nemre sprejeti.

Svojo hišo zažgao. Kmet Govrilov je bio dobre vole i je celo noč popivao. Naednok njemu je zmanjkalo penez, zato je šo k ženi domov i zahtevao od nje, da njemu da peneze. Žena se je začnola kregati i s penezi odbežala od hiše. Gavrilo v je nato v čemerah vūžgao svojo hišo.

Napad na vlak. Na vlak, ki vozi med Ljubljano in Kočevjem se je pretekle dni izvršil roparski napad. Neznani roparji so vdrli v ambulančni voz (ki

vozi pošto) in ukradli poštno pošiljke. Do sedaj preiskava še ni mogla dognati, kdo in kako je oropal poštni voz.

Pri Sv. Lovrenci na Pohorju je neznan zlikovec umoril 44 let staro kočarico Marijo Javornik ter izvršil na njej posilstvo. Zlikovca še do sedaj niso prijeli.

AMERIKA.

Rdeči las vzrok ločitve zakona. Iz Amerike nam poročajo, da je v New-Jorku edna mlada žena, po imeni Mrs. Athel Grayle tožbo vložila proti svojem mužu, v šteroj zahtevle ločitev zakona od svojega muža. Edini vzrok ločitvi navaja eden rdeči vlas, — šteroga je najšla na možinom prusleki. — Ženi neje šlo v glavo odked rdeči vlas, zato je najela detektive, šteri so zasledūvali muža, kama hodi.

Gda so se prepričali ka kama hodi, že so detektivje za svedoke mlado ženo i ženino rodbino z avtomobilom vsebov vzeli, ki so vsi vidli, kak je mladi muž z ednov lepov, mladov z — rdečimi vlasmi deklinov notri šo v edno lepō vilo, odked je prinašao rdeče vlase domo. Po takšem je rdeči vlas postano vzrok ločitve zakona.

V Pilsburgi je eden policaj na sodnijo prignao ednoga pijanoga človeka, šteroga je birov na tri dni ječe obsodo. Ali pijanomi človeki se je to malo vidlo, zato je pravo sodniki, da je tridnevna ječa premalo za popolno vōstreznjenje, ar ne mogoče, da bi v treh dnevah telko palinke ž njega odišlo. Najmenje 30 dni bi bilo potrebno. Sodnik je poslūhno njegovo prošnjo i njemu ječo podukšao na 30 dni, pijanec pa se njemu lepo zahvalo.

Dva človeka sta se stavila v Pilsburgi, da njeva vūpata dol skočiti z 100 fusov visikoga mosta v odstpodi tekočo vodo. Ka sta sklenola, sta tūdi izvršila šteroga posledice so bile to, ka se je eden bujo i zraven ostao

v vodi, drugoga pa so težko ranjenoga drugi vó z vode potegnoli i v bolnišnico odpeljali.

PO SVETI

50 m globoki prepad je spadnola na Švicarskom vzpenjača, pri šteroj nesreči je bilo 21 mrtvih i 29 težko ranjenih. Kda je vzpenjača vozila dol po progi, se je pokvarila zavora, zato je letela s strašno hitrostjo navzdol. Na ovinki pa se prevrgla i zletela v prepad.

V Galiciji je bila velka povodenj. Zavolo dežja so vse reke narasle i poplavlile vso deželo. Več vesi je porušenih, zavolo toga je več jezera ljudi brez strehe. Mnogo ljudi je najšlo tudi smrt v vodi.

POLITICNE NOVOSTI

DOMAČE.

Med nami i Madžarskov je dosežen sporazum glede pe-

nez naših državljanov, šteri je majo naložene v madžarskoj poštnoj hranilnici.

Naša delegacija za jesensko zasedenje društva narodov je imenüvana. Vodo jo bo zvünejšnji minister g. Marinkovič.

SVETOVNE.

Med Anglijov i Francijov je dosežen sporazum, po šterom se zniža število vojaštva v Porenji, štero mata zasedeno od bojne sem. Nemčija je zahtevala, da zavezniki sploh izpraznijo Porenje. Temo se protivijo Francozi, ki vidijo ravno v tom sigurnost, da Nemčija ne bo napadala. Po novom bodo meli Francozi 8050 mož, Angleži 1050 i Belgijci 900.

POUČNO

Domača vzgoja.

3. Delo i odmor.

Vzgojiti dete za delo se začne že v prvi dobi ditečega življenja. Delo maloga diteta je v

začetki samo nagonsko posnemanje. Dete rado dela to, kar delajo starejši ljudje. Od štrtoga leta naprej pa delo diteta ni več samo posnemanje, liki tudi domiselnost vodi njegovo delo. Riše, oblikuje predmete po svoji fantaziji (po svoji moči življenja). Te diteči pogon do dela moramo vpoštevati, ugoditi. Papir, pesek gijno dajmo diteti naj dela in naj napravi kaj; malim deklicam pa dajmo testo mesiti, oblikovat, — coto v roke naj briše prah.

Od šestega leta naprej resna naloga čaka diteta. Včenja, pisanja in risanja ima zadosta. V tej dobi zahtevamo od njega resnoga dela in potrudljivosti. Iz ljubezni mu nesmimo odpustiti dela, nasprotno, če je treba, ga esče s strogostjo prisilimo k deli.

Delo je glavno sredstvo za prizgojitev trdne volje. Delo navči človeka, da premaga težkoče in zapreke, ki se mu stavljajo, navči ga premagati se. S tem se krepí volja. Brezi trdne volje pa človek nej sposoben za življenje. Pravilna zaposlitev otroka vzbudi v diteti lübezen do dela.

(Dalje prih.)

Priličen Francek.

Menda so si pravočasno premislili je pravila edna; znabiti se bojijo žen, ar mislijo, ka bomo me ravno takše, kak so druge — je pripominila druga. Ka pa če oni niso tak blazno zalübleni, kak mé, ar moški nikdar ne norej tak za ženskov, kak ženska za moškim, je pristavila tretja. To vse neje nič pomagalo i obe so jokale naprej. Pa što nebi jokao? Vej zdaj ne do mogle vmrejtí, či ne pridejo njihovi zaročenci nazaj. (Da bi ne trije dečki znali, ka se te žnjimi zgodí, da se oženijo, gvišno nikdar ne bi šli nazaj, nego bi se pravočasno rešili.) Krali so se smilile od vnogoga joča, zato je pravo:

Ne jočite se drage hčerkice! K mojemí dnevi je dosta lepíh dečkov, pa si med njimi preberete šteri se vam vidi. To imate tri zlate jabolke,

i je vrzite tistomi, šteri se vam dopadne.

Starejšivi dve gospodični sta že pozabili na tistiva lepiva dečkeca, pa šterivi sta tak jokali i omedlevali. Ne sta čakali nikaj, nego sta vrgli svoji jaboki, što njima je prle pred oči prišeo. Včinile sta tak, kak delajo dnesden naše dekline. Zalüblene so tak v ednoga, ka malo ne fertik; drugi pa pride, pa je že njegova. Z ednov rečjov; Što prle pride tistoga je. "Zato da tudi nega srečnih zakonov, ka je deklici vse špio i norija. Štera pa v mladosti preveč s svojim srcom razpolaga, tista neje v zakoni nikdar stalna; mož je polek takše siromak, prezirani i zaničeveni, ar ženi samo Adam hodi po glavi. Tak sta prva i druga kraljevski hčerkí itak dobili zaželjene možeke. Ali najmlajša neje mogla tak friško pozabiti na svojega prvoga

zaročenca, zato tudi neje štela zraven drugomi lüčiti svojega jaboka, čakala je, ka prinese bodočnost!

Kapa ti čakaš? -- jo čemerno pita krao. -- Ti šče znam več dečkov vküper pozvem?

Samo pozovite, dragi oča, -- je žalostno pravila ta mlada i poštena deklica, ar tistoga nega tü, šteromi bi jaz lüčila mojo zlato jaboko.

Kda je krao vido, ka žnjov nikaj ne napravi, ka jo nemre prisiliti k niednomi navzočemi dečki, je dao vse dečke iz svojega dvora, vküper pozvati, misleč sam pri sebi, naj ednomi itak vrže, ka se bar omoži. Pa zaman. Tudi zdaj je junaško obdržala zlato jaboko.

Pozovite šče Priličnoga Franceka! -- je zlarmao krao.

Na kraljevsko zapoved so bežali dvorski slugi, ka so si malo ne noge spotrlí v log, kde je Priličen Francek

1. Krivo se govori: „Čas je zlato“. Potrebno je reći: „Čas je delo“.

2. Čas je tudi — veselje ustvarjanja.

ZDRAVSTVO

Či je koga pes vjo, njemi zveži močno ober rane tak, da se krv nemre pretakati, potem pa njemi operi rano z karbolovov vodov (štero naj ma vsikdar vsakša hiša!) končno pa njemi deni gor obleladek namočeni s 3 procentno karbolno kisilino.

Če se je što vtopo, ga položi dol tak, da leži na ednoj strani, nato njemi jezik malo ven potegni tak, da bo lahko tekla iz njega voda, končno pa ga pripravi do toga, da bo dihao s tem, da njemi dvigaš roke.

Če se je što zadušo ali njemi je kaj prišlo v grlo, da da nemre dihati, ga ščegeči po grli, da bo vünmetao. Če se pa je v dimi, (plini) ali gasi zadušo, ga nesi vün na dober zrak, ali v dobro prezračeno sobo.

Če se je što porezao, smekno, vdaro ali zvino kak člen, strelo ali se osmodo: če rana jako krvavi, je zatiski, dokeč ne pride zdravnik, najbolje če močno zvežeš tisti člen ober rane. Če ne krvavi preveč, staviš krv z mrzlov vodov, snegom ali ledom. Vsikdar so pa dobri mrzli obkladki.

Či si je što potro čunto, ga položi na pravo ležišče i devli na tisto mesto mrzle obkladke, dokeč ne pride zdravnik.

S M E S N I C E

DOBRA SLUŽBA.

Potüjoči pomočnik; „Gospod majster, prosim Vas, vzemite me v službo!“

Mojster odgovori; „Jako rad bi Vas vzeo, da pa sam nemam nikšega dela!“

Pomočnik zveseljom dostavi; „To nikaj ne, če nemate dela; jaz sem čče dosta raj, či ne bomo delali!“

svinje paseo i so njemi naznanili, da naj püsti svinje pa naj zraven ide v dvor, ka ga krao zve. Ali Francek neje bio zableni, ka bi püsto svojo službo pa te samo leto, nego je pravo slugom, naj povejo krali, ka on tečas nede šou v grad, dokeč krao vsakšoj svinji ne pošle ednoga pastera, ar on ne püsti svinj brez pazitelov.

Krao je vido, da paster nema norije, zato je poslaol štiristo lüdi k štiristo svinjam, samo naj bi Priličen Francek prišeol, ka bi bar denok ednok toj komediji konec bio. Kda so kralovski slugi prišli v log, prevzeli svinje i svoje paziteljstvo, je Priličen Francek stroso zlati kantar i zlati konj je v ednom megnjeni tam bio. Zdaj si je Francek gori oblekeo lepi, kak sunce sveteo, zlati gvant, vseol na konja i viteško odjahao v kralovski grad. Za krščakom pa

so se njemi blisketali oni trije emeri, štere je odneso z grada. Bio je tak lepi, ka se ga je komaj nagledao.

Tü sam, presvetli krao, -- se je javo priličen Francek. V tom hipi pa je že letela proti njemi zlata jaboka od najmlajše kralovske hčeri. Naskori za jabokov, se njemi je sramežljivo približala zvesta, dobra i poštena mlada princezinja, njemi ponüdila svojo fino, malo, mehko i belo rokico, se vsa srečna naslonila k njemi . . . i . . .

No Priličen Francek, -- je ves presrečen pravo krao: vnogo dežel sam že zophodo po sveti, ali Tebi primernoga še nesam vido. Bog s teboj! Tebi izročim mojo hčerko za ženo, žnjo pa celo moje kraljestvo. Živita v medsebojno zvestobi i ljubezni i dobro vladajta vama izročeno imanje. Ne sam ti dao samo hčer, kak to delajo drügi --, nego žnjov

NI RAZŽALJIVO.

Ednok pride eden človek na sodnijo i prav žalosten pravi sodniki; „Gospod sodnik! Moj najbogši prijateo Kloši, me je strašno razžalo. Pravo mi je pred drügimi, naj ga v uh (vüho) pišem . . .!“

Sodnik ga potolaži rekoč; „Vej pa to ne razžaljivo! Vam toga ne trbej včiniti!“

Človek v čemeraj vdari z nogovi i pravi sodniki; „Te pa je to po Vašem ne razžaljivo? — Tak me pa te Vi pišite — v . . . uh!“ — Sere obrne i odide.

KAK BI SI POMOGAO.

Gospod kaplan so v šoli pripovedavali od žgülenoga sina, šteri je mogeo svinje pasti i dosta stradati. Kda so kaplan končali s pripovijevanjem, so pitali Mrazovoga Franceka; „No, Francek, povej, ka bi ti včino, či bi bio svinjski pa bi mogeo šče stradati?“

Mrazov Francek skoči na noge i brihtno odgovori. „Jaz? — Jaz bi zraven najdebelejše prase bujo.“

Što ljübi svoj rod, podpira „Kmečko moč“.

vred tüdi krüh, šteroga vama Bog blagoslovi!

Konec.

Najnovejše.

Atentat na ministra dr. Spaho. Te dneve je meo g. minister dr. Spaho volilni shod v Bosni, na šterom so napravili njegovi nasprotniki atentat na njega, šteri se jim je nej posrečo. Atentatorji so zgrabljeni i odpüščeni iz službe.

Podpirajte „Kmečko moč“!

„Koprive“.

LOGIKA.

„Kmečka moč“ je klerikalna ; 1) ker je eden njenih „generalov“ dne 20. avgusta letos z g. Kleklom dalj časa govoril ; -- 2) ker njeni „generali“ hodijo v cerkev ; -- 3) ker so njeni „generali“ v dobrih odnošajih in prijateljstvu s cerkvenimi in posvetnimi gospodi, ki so pristaši SLS. etc. etc. -- „Novine“ so 1) židovske ; a) ker se tiskajo v židovski tiskarni. b) ker je na zadnjem shodu SLS v Črensovcih bilo navzočih mnogo židov, etc. etc. -- 2) demokratske, ker je njihov lastnik sprejel pred kratkim deputacijo iz demokratskih pristašev etc. etc. -- ravnotak so radikalne, radičevske, celo brezverske etc. etc. Ubogi Platon.

Kdor govori ali piše ali sploh trdi, da je „Kmečka moč“ demokratska, je navaden lažnivec.

K sreči!

Za srečo je stvarjeno
naše srce.
Vsak je sam svoje
sreče kovač.

1. Zdravje.

Ešče malo se naj povrnemo nazaj k treznosti, k zmernosti, k meri v jestvini i pitvini. — Istina je, da moramo jesti i piti, ar ovak ne bi mogli delati, ne bi bili zdravi. Kda smo zdravi, te nam sama pamet pravi, kelko smemo jesti i piti. Da bi se bar vsikdar držali teh namenov!

Ali inachi je, kda smo betežni. Lahko trdimo, da je človek v betegi kak malo dete, kak da ne bi meo pameti ne volje. Kak da bi njemi narava vnela razum i volo, i bi štela, da naj ona sama dela po naravnih zakonih. — Znamo, kelkokrat trbe deco siliti, da naj jejo. Neštarni stariše celó bijejo dete, štero nešče jesti. To je ne pametno. To je jako nespametno. Ešče ne bilo čuti, da bi štero zdravo dete od lakote mrlo, če

je le melo kaj jesti. Če pa nešče jesti, je ali trmasto, svojeglavno i bode že jelo, že ga mine ta svojeglavost, kda bo lačno, ali je pa ne lačno, potem ga je pa itak nespametno siliti, ali pa je konči betežno, v šterom slučajih pa tak moramo postopati z njim, kak navadno z bolniki. I to jn, če naopak vzamemo, kak smo že pravili: z betežniki se postopa kak z decov. Ne siliti betežnika posili, naj je. To pa zato ne, ar je takši betežnik, štari nema teka, navadno že precej betežen i tedaj želodec nemre nikaj prebalati tak lahko, kak zdrav. Zakaj teda siliti, če bilnik nemre? Ne je to res nespametno? — Glejmo živino! Ako je betežno, posebno na želodci, za nikšo ceno ne bo vzela niti najboljše hrane. V njoj dela narava, nagon, inštinkt. — Tak je pri človeki. Narava zna, kaj joj trebe i kaj ne. Zna, kaj more želodec prenesti i kelko more. — Naj se zato ne sili po sili človeka betežnoga s vsefelé stvarmi, nego pústiti, da narava sama pove. Le v neštarnih slučajih je pač potrebno tudi s silov dati betežniki telko hrane, da ne oslabi preveč, se razmi takšo hrano, štara bode njemi na hasek. V tom slučajih pa je najbolje pitati zdravnika za nasvet.

Pisma „Kmečki moči“.

Gospod urednik! Ne morem zato, ako pišem o volitvah. o politiki! Saj vsi vemo, da politika stori človeka strastnega, tako kakor recimo: tobak, karte, šport. Še lepše in boljša je primera, če primerjamo politiko in zlato vinsko kaplico. Človek se navadi in postane strasten politik, kakor lahko postane strasten alkoholik. Oba sta pijana, oba strastna. Razlika bi bila samo ta, da je vinski brat vesel in si s petjem razveseljuje srce, a strankarski politik je čemerin in mu napolnjuje srce in dušo sovraštvo in zavist.

Pri volitvah smo in vse je razburjeno. V tej razburjenosti in občem vsenemiru pa stoji „Kmečka moč“; ko kremenit steber. Ona se ne zgane, ne zmeni se za šunke, ki jih ji zadajejo s svojimi jeziki strankarskih „bojevniki kake edinozveličavne partije.“ Tu so volitve. Na največje zaprepaščenje in jezo politikov se je „Kmečka moč“ držala čvrsto in obdržala svoje devišstvo. To je hudo in v tem obstoji največja nevarnost. Zato na noge vse, kar leze in kar gre, v boj proti „Kmečki moči“.

Na najmerodajnejšem mestu sam slišal. da je izdano povelje: uničiti „Kmečko moč“! Cilj posvečuje sredstva; ne izbirati sredstev, samo, da se ubije ta pošast. Celó največje kapacitete so opasale sablje, nabrusile meče in nabasale puške za strašen boj proti „Kmečki moči“. Danes so se znašli na formuli: „Kmečka moč“ ustvarja novo stranko. Drugi se pa nejevolni sprašujejo češ, čemu takšen strah, saj „Kmečka moč“ do sedaj še nikomur ni skrivila lasg. S prijatelji „Kmečke moči“ pa smo konstatalirali, da bo ta grozen strah imel vendar le nekje svoj vzrok. Nekateri mi naštevajo celó več še precej tehtnih vzrokov.

„Kmečka moč“ pa uživa med ljudstvom vsestranske simpatije, ki si lihi je pridobila s pisnjem. Vsi rodoljubi. moj nasvet bi bil: združimo se vsi okrog „Kmečke moči“!

GOSPODARSTVO

Težek gospodarski položaj. Naš gospodarski položaj je ne ravno preveč razveseljiv. Povojni sploh dozda so cene posameznih reči ne bile v nikšem sorazmerji, v nikšem ravnotežji. Vse ove stvari, sterc kmet mora kupovati so daleč previsike, kak cene onih stvari štere kmet odavle. Letos pa je prišla nepričakovana nesreča; zdaj bo si ešče kmet mo-

rao kupovati kruh. Kmetje so prezaženi. Den na den se vršijo eksekucije, dražbe i prodaje posestev i hiš. Strašni interes od penez naravnost vničuje gospodarstvo. Kak bi se tomi dalo pomoči. Če se šče rešiti gospodarski položaj našega ljudstva je nujno potrebno, da dobijo ljudje penez za nizke procenete na posojilo, da rešijo tam, kde majo peneze vzete na posojilo po 20 in še več procentov. Čuje se, da se že tudi v Belgradi začnejo malo brigati za prezaženo kmeta. Poljedelsko ministrstvo zbira podatke i misli dati posojilo kmetom na fal interes, da se tak gospodarstvo kmetov opomore. To je hvalevredno delo od toga ministrstva. Mi bi samo tu prosili vse tiste, šteri majo kakžo reč v Belgradu, da se potrudijo, da dobijo takše posojilo tudi naši premurski kmetje. To je jako važno za povzdigo našeg gospodarstva i bo greh na tistih, šteri se ne pobrigajo, da si naš kmet opomore, kda bi bila prilika.

Gnojila. Dobro gnojilo za travnike je tudi **pepeo**. Pepeo je dobro fkujspravljati i kda ga mamō dosta, ga odpelamo na senošet i ga tam raztorimo. Jako hasni travi. — S pepelom je dobro tudi posipavati na grade, kde mamō salato.

Kak preženemo živalke vün? Za preganjanje i vničevanje živalskih vüši je dobra vsakša mast celij. — Dobro je zmešati leneno olje i petrolej, štero se dobro zmeša i te ž njim maže. Sam petrolej je ne dober, ar po njem izpada dlaka, posebno pri konju. — Pri goveji živini ne lažje napravimo vüši, če skühamo čaj iz pelina ali tudi orehovega listja i primešamo močen kis i s tem mažemo. — Nešterni radi mažejo s tobakovov vodov. To je dobro proti vüšem. Ali nesme mo pa s toy vodov mazati živali, štere se ližejo, ar to tem škodi.

Kak se čuje, misli naša država vzeti vekše posojilo v inozemstvu i to ali v Londonu ali v Ameriki. Posojilo bi se rabilo za zidanje naših pristanišč pa tudi za trdnost vrednosti našega dinara.

Vinska razstava bo ob priliki pokrajinske raztave. „Ljubljana v jeseni.“ Razstavljena bodo domača vina v butelkah.

Podperajte Kmečko moč!

C E N E

Penezi :

1 dolar	Din. 56.15
1 av. šiling	„ 8.—
1 čehosl. krona	„ 1.67
1 nemška marka	„ 13.50
1 francuski frank	„ 2.20
1 švicarski frank	„ 10.93
1 italijanska lira	„ 3.08
1 madž. pengő	„ 9.90
Državno 7% invencijijsko posojilo	Din 84.50
Državna renta za ratno štetu	Din 346.—

Blago :

Pšenica nova	Din 290.—
Oves novi	„ 180.—
Kuruza stara	„ 230.—
Pšeno	„ 6.—
Jaboke	kg „ 2.—

Senja :

19. septembra	v Črensovcih.
20. „	v Ljutomeru,
21. „	pri Sv. Petri
na Štajerskem.	
22. „	pri Sv. Jele-
ni pri Čakovci.	

TEDENSKI KALENDAR

SEPTEMBER

12	Pondelek	Ime Marije
13	Torek	sv. Frančišek Kald.
14	Sreda	Poviš. sv. Križa
15	Četrtek	D. M. 7 žalosti
16	Petek	† sv. Ljudmila vdv.
17	Sobota	sv. Lambert püsp.
18	Nedela	15 po Risalah.

Mesec september ma 30 dni
V tom meseci se den skrči za
1 vöro i 40 minut.

Zadnji krajec meseca je 18. ob
4 vöri i 30. minutah.

Če Ilij mine lepega dne,
Se lepo jesen vüpati sme.

Dne 14. toga meseca leta 1850
se je narodo dr. Anton Mahnič,
velki slovenski püšpek, šteri je
jako dosta napravo za slovenski
narod i jezik.

Proščenja :

18 sepf. je proščenje v Črensovcih v Lakoši i Lapičini i v Vratušincih. —

Glasi uredništva :

Čenjenim naročnikom damo na znanje, da bodo uradne vöre za stranke samo v sredo od 9 do 12 vöre pred poldne. — Ponovno prosimo vse gg. dopisnike, da nam v bodoče pravočasno pošlejo dopise, t. j., da mi do rok dobimo najkasnej v sredo.

Iščem 14-15
let staro dek-
ličko k deci

Naslov pove Upravništvo.

CENE OGLASOV:

V oglasnem oddelku stanejo oglasi 1 Din, med tekstom 1-50 Din in „poslano“ 2 Din za vsaki cm². Popusta se da pri 3-5 kratnem oglaševanju 15%, nad 5 krat pa 25%
Cene malim oglasom 10 Din.

Kr. notar

Anton Koder

je prenesel svojo kancelajo v svojo novo hišo prek od hotela Slon (g. Bac)

V zalogi

so v Tiskarni Panoniji

LOVSKI IN RIBIŠKI ZAKON

za Prekmurje in Medijmurje

navezan 22 Din

vezan 30 Din

NOVI IMENIK OBČIN V

PREKMURJU

sestavil šrezki poglavar Lipovšek

Cena 12 Din

Krstni, poročni, domovinski listi, zadolžnice, potrdila, smrtovnice i. t. d.

PREPRODAJALCEM POPUSTI

Naznanilo!

Čast mi je, sporočiti cenj. občinstvu, da sem od Katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani, ki je na dražbi prišlo v last trgovinske zaloge Slovenske knjigarne v Murski Soboti, odkupil pod roko vso njeno zalogo in otvoril knjigarno, trgovino s papirjem, šolskimi in pisarniškimi potrebščinami v prostorih prejšnje Slovenske knjigarne v Murski Soboti, Aleksandrova cesta šte. 70.

Dovoljujem si, priporočati svojo na novo ustanovljeno in znatno razširjeno podjetje ter Vas zagotavljam, da bom v vsakem oziru ustregel Vašim željam in zahtevam.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Benčec.

PREKMURSKA POSOJILNICA
v Murski Soboti Zvezna ul. 222.

plača interes na hranilne vloge
in vloge na tekočem računi

8 do 10%

Posojila daje proti vekslini (kežešom) in gortaboleranji.

Poštni čekovni račun 12628.
TISKARNA
Murska Sobotica

izvršuje vsa tiskarska
dela solidno in točno

PANONIJA
Šolska ul. št. 241

izdelujejo se vsa knji-
goveška dela najlepše